

## Predikan på tacksägelsedagen 2019-10-13 Västerorts kyrkan

Matteus 15:29-31

*Jesus gick därifrån utmed Galileiska sjön och sedan upp på berget. Där satte han sig ner. Mycket folk kom till honom, och de hade med sig lama, blinda, lytta, stumma och många andra och lade ner dem framför honom. Han botade dem, och folket häpnade: stumma talade, lytta blev friska, lama gick och blinda såg. Och de prisade Israels Gud.*

---

Får jag börja med ett klarläggande och lite bibelkunskap som du kan göra vad du vill med. Det gör du förresten med allt som sägs i predikan.

De gånger, och de är många, då bibelns texter talar om Israel talas det *aldrig* om Staten Israel som bildades 1948. Det är något som jag tror är viktigt att komma ihåg då vi sjunger och läser om Israel i våra gudstjänster. Det är så lätt att associationerna går till staten Israel och också till konflikten mellan Israel och Palestina och alla olika åsikter som finns kring det.

Bibelns användande av begreppet Israel kan förstås på tre sätt: Det är det namn Gud ger patriarken Jakob efter den mystiska kampen vid Jabboks vadställe. Det är också ett samlingsnamn för Israeliterna, Israels folk, Israels barn, som har det gemensamt att Jakob är deras stamfader. Och den tredje beskrivningen av Israel handlar om den del av landet som folkets nordliga stammar bildade efter Salomos död, det s.k. Nordriket. Detta är bibelfakta och hur vi ser på Staten Israel som bildades 1948 blir mer en fråga om åsikter. Nog om detta.

Idag är det Tacksägelsedagen och vi har smyckat vårt, annars så avskalade, nattvardsbord med allt *Vad sommaren gav*. Färgsprakande precis som hösten är, ymnigt och vackert.

Ett tecken på skapelsens skönhet. Det är viktigt att påminna oss om allt som finns att vara tacksam för och våga ge uttryck för den tacksamheten.

Men visst är det ofta så att vi har lite svårt för tacksamhet. När jag får frågan hur det är eller hur jag mår eller hur det går, tar svaren ganska ofta sin utgångspunkt i något svårt och negativt. Jag svarar att det är sådär och sen lägger jag ut texten, eller inte, kring de saker i livet som är krångliga. Och det är säkert en del av sanningen men knappast hela. Vad är det som gör att vi ofta börjar tanken i det som är svårt och inte i det som är bra? Vad är det som gör att vi har lättare att klaga än att tacka? Det kanske inte är så för dig och det är i så fall något att tacka för. Men för mig, och säkert fler, är det så. Kan det handla om att vi inte vill stoltsera med det som är bra? Kan det handla om en slags falsk ödmjukhet? Eller är det så att vi blivit tränade i att börja i det som är negativt, det som är värt att klaga över? Jag säger inte att vi inte ska få klaga och beskriva livets vedermödor. Men, jag funderar på varför jag, och kanske också du, har så svårt att formulera tacksamhet. Och veta var vi ska rikta den.

Texten vi nyss läste hjälper inte till så mycket. Man kan få för sig att det bara är när stumma börjar tala och när lytta blir friska och lama kan gå och blinda kan se som vi har skäl att visa tacksamhet. Inget av det är ju särskilt vanligt förekommande. Om dagens evangelium ska hjälpa oss att vara mer tacksamma så tycker jag tyvärr att den på något vis försvårar för oss.

På Kafé Vällingby här i kyrkan har vi en gäst som är stum. Han kommer från Syrien med allt vad det innebär i dessa dagar och de senaste åren. I fredags på samlingen så hade han skrivit ner en hälsning som han ville få uppläst. Den handlade om tacksamhet över att i kyrkan, på Kafét, ha hittat en familj som hjälper honom i saknaden av

den familj han har lämnat i Syrien och som till dels fått fly till Saudiarabien. Vi var många som blev djupt gripna av hans hälsning. Den utgick från hans stora tacksamhet och bön om kärlek och fred, och skapade utrymme för allas tacksamhet. Och han bidrog till denna tacksamhet trots att han fortfarande är så gott som stum efter att ha blivit traumatiserad av krigets djävulskap.

Dessa berättelser banar väg för den djupa tacksamheten.

Kanske gör, på sitt sätt, också August Storms naiva text som vi nyss sjöng i psalmen *Tack min Gud för vad som varit* det.

När jag läser den texten blir jag först lite generad över tacksamheten inför allt. Den är nästan lite fånig och dum.

*Tack för himmel blå i livet! Tack för moln du strött därpå! Tack för solljus, av dig givet! Tack för mörkret likaså. Tack för prövningar och strider! Tack för hopp som uppfyllts väl! Tack för dagen som framskrider! Tack för hopp som slagit fäl.*  
(ja, det ska ju rimma på Vål)

En text som kanske hade haft en större rimlighet om den hade varit skriven av en människa som levtt ett långt liv och som har sett och erfaren hur saker och ting hänger ihop. Om den varit skriven av en människa som samlat på sig så mycket liv att det har växt fram en förståelse av att även de svåra sakerna, de svåra tiderna, kan ha lett till något gott. Det hade varit begripligt.

Men nu är det så att när August Storm skrev denna text 1891 så var han 29 år. Det är ingen ålder. Visst varje ålder har rätt till sin 100-procentiga förståelse av livet. Men vid 29 är det svårt att tro att erfarenheterna har blivit så många och djupa att texten blir riktigt trovärdig.

Men trots detta så finns det något tilltalande i den psalmtexten. Det är en attitydfråga.

Kan vi formulera tacksamhet utan att uppfattas som naiva, inåtvända och världsfrånvända?

När jag va i övre tonåren florerade en bok i frikyrkliga kretsar som bara skulle läsas. Den hette *Guds makt genom Tacksägelse* och var skriven av *Merlin R. Carothers*. Jag har alltid haft svårt för att läsa böcker som bara måste läsas så jag minns inte om jag läste den. Men boken handlade om att Tacksägelsen, tacksamheten, närmast var en metod för att frammana Guds makt. I alla fall var det så diskussionerna kring boken gick. Dessa diskussioner ledde troligen till att jag aldrig läste boken. Att det skulle finnas någon slags metod eller program som krävde tacksamhet för att gå igång är absurt. Tacksamhet springer ur vår attityd till livet och är ingen metod.

Men samtalen ledde till en djup förståelse av att hur vi tänker, tackar och ber gör något med oss.

Vår attityd till livet och därmed vårt goda bidrag till livet får näring av våra böner, av vår tacksamhet.

På tacksägelsedagen är påminnelserna många om hur vi skulle kunna tänka.

Skapelsen med allt gott den ger, allt *Vad sommaren gav*, skönheten och lusten som följer med den. Människor i vår närhet, vänskap, ömsinhet, varsamhet. Glädjen över att ses, att ha roligt tillsammans, att fördjupa samtalen. Värde av att tillsammans ta oss an det svåra i livet. Allt detta och mycket mer är värt vår tacksamhet.

Men till vad riktar vi tacksamheten?

Inåt oss själva? Då är risken överhängande att det leder till självhävdelse. Samma sak kan hända när vi haussar och lyfter upp andra och placerar dem på piedestaler. Ingen mår bra på en piedestal.

Har ni tänkt på att det är väldigt vanligt att människor, oavsett om de tro på Gud eller inte, med emfas säger *Tack gode Gud* när något gott har skett eller när något ont uteblivit.

Vi kanske skulle kunna odla det uttrycket och våga använda det oftare och i alla möjliga sammanhang. Ibland lite slarvigt som ett alldagligt tal och ibland med en stark förvissning och riktning till Gud.

Men temat för tacksägelsedagen är ju inte tacksamhet utan Lovsång. Ett begrepp som har sina rötter i Psaltaren där lovsånger med självklarhet blandas med klagovisor. Allt i någon slags uppriktighet eller i alla fall riktning mot skapelsens Gud.

I våra dagar och de senaste decennierna har det i inomkyrklig terminologi blivit mer komplext. Hur och vad man sjunger avgör i många sammanhang äktheten. Och så länge det handlar om tycke och smak så är det väl ok, alla kyrkor kan inte ha samma stil och alla människor kan inte ha samma behov av uttrycksformer. Men när det blir värderande i meningen rätt och fel och i meningen vad Gud skulle tycka om och inte... då är det olyckligt.

Jag minns när jag som pastor i Uppsala blev uppringd av en ungdomsledare från en annan kyrka. Han undrade om vi ville vara med på en ekumenisk ungdomsgudstjänst. Jag frågade in vad syftet var och hur det skulle gå till. Han svarade att det blir mycket lovsång. Ok, sa jag. Han frågade i sin tur om det var så att vi sjöng lovsång i Missionskyrkan. Jag svarade att det är så klart att vi gör det, annars firar vi ju knappast en komplett gudstjänst. Han frågade vad vi sjöng. Jag sa att det finns många innehållsrika och bra psalmer på lovsångstemat. Då sa han, nästan lite raljant, att Jaha, sjunger ni inte riktiga lovsånger. Då undrade jag vad det var? Och fick veta att det var korta upprepande sånger som oftast projicerades på väggen och som man sjöng otaliga gånger med ett särskilt högrävande, patriarkalt, hierarkiskt, språk som

syftade att upphöja Gud. Eller så sa han inte... men det var så det han sa lät i mina öron. Jag svarade att jag tycker att den sortens lovsång många gånger blir väldigt platt och manipulativ.

Där nånstans, eller kanske tidigare, ebbade vårt samtal ut.

Numera finns det lovsångsband, musikgrupper som bara spelar till lovsånger med fullt band och bra ös. Och det är i sig inget problem utan problemet ligger i att denna utveckling med tiden har bestämt vad som är riktig lovsång och vad som inte är det.

Vi ska strax sjunga en av alla psalmer som hör hemma under rubriken Lovsång och tillbedjan. En psalm med ett på flera sätt naivt språk, inte på samma sätt som August Storm, utan mer naivt i en god barnslighet. I psalmen, som syftar till att allt och alla samsas i sin tacksamhet till Gud för allt livet ger... möter vi björn och bäver, änglahär och dromedar. Vi möter berg och dalar, blix och dunder, snö och is, presidenter, män med makt, alla folk, unga, gamla, kvinnor och män... ja hela världen. Sjung Herrens lov! Halleluja. Ära ske Gud.

Så du och jag, med de vi är, får vara med och tacka Gud tillsammans med allt och alla.

Och kanske kan vi framöver, lite oftare och lite mer, se allt det goda i livet som är värt tacksamhet. Och låta denna tacksamhet göra något gott med oss och ge oss kraft att ta itu med allt det andra.

Amen

Vi står upp och sjunger Psalm 333 *Hej himlarymder.*